ՄԷՆԷ 11 ١٢٩٣ ՐԷՃԷՊ ١٢ — 1876 ՅՈՒԼԻՍ 22 ԲԷՆՋԷՄԻՀ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՕԳՈՍՏՈՍ 3 Ն՝ 3197

Մանղումէի էֆքեար սէնէտէ 300 Նիւսխէ թիպարըլյա, գըյմէթի Խթանպոլ իչին 2 լիրա օլտուղու կիպի թաշրալար իչին տախի սէնէտէ 300 Նիւսխէ վիրիլիրէք, վէ բօսթա բարասը տա իչինտէ օլարագ օն իքի սիմ մէճիտիյէ տիր։

Նիւսխէսի 40 ար բարաեա սաթըլմագտա ապր։

Մանղումէի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ Ս ԱՑԻՐԷ

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը Վինճի տէֆթաՅ, Չինճի տէֆթա 2, 3 վէ ճիւ վէ սայիր տէֆթալար իչին Կղչ վէ իլան սրբասրնա գօնուլմաեան իլանըն սաթըրը 5 Ղչ։

Մէքթուպ վէ սայիրէ Գալաթ ատա Բէնճէնպիհ բաղարընտա վագը Ն՝ 41 Իբասի խանընտա Կարապետ Ց՝ Փանոսեան խմինէ կէօնսէրիլէճէք տիր։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիս, 31 յուլիս

Սէնաթօ մէճլիսինին սօլ թարաֆ մէրքէզի տաավի նաղրը միւսիւ Նիւֆօրը, միւսիւ Գաղիմիր Բէրիէնին եէրինէ գայտը հաեաթ իւզրէ Սէնաթօ մէճլիսի աղալըղընա գանտիտա թագտիմ իյլէտի։

Սօլ թարաֆ ազասը, մէճլիսլէրին օգոստոս 8 տէն նոյեմբեր 6 ա գատար թաթիլինի թէքլիֆ իթտիլէր։

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ

Լօնտրա, 1 օգոստոս

Բարլամէնթօտտա մըսթըր Տիզրայէլի տէվլէթի հագգը չըգարըպ, Ինկիլթէրրա հալը հայրրըն տէվամը միմքին օլտուղունու զանն իյլէեէրէք, գօնթ Անտրասինին լայիհասընը գապուլէ թէրէտտիւտ կէօսթէրտիկինի, վէ Պէրլին լայիհասընըն նէթիճէսի տախ, մուհարէպէ վէ իսեան իտէն էեալէթլէրէ ասքէր սէվգ իթմէքտէ գարար գըլաճաղընը, վէ տէվլէթլէր միւտախլէ իթմէմէք էսասընը գապուլ իթմիշ օլտուգլարընտան, Ինկիլթէրրա պունտան պէօյլէ եալընըզ օլմատըղընը, վէ Օսմանլը սուլարընա պիր ֆիլօնուն կէօնտէրիլմէսի, տէվլէթի Ալիէֆէնին հալը պուհրանիէսինէ պագարագ էլզէմ պուլունտուղունու, վէ պու թէտպիր քիմսէէ թէհտիտ օլմատըղընը, վէ մաղսէտ իսէ մէնաֆիի վիգայէ իթմէք իտուկինի, վէ Ռուսիա վէ Ավսթրիա իսլթիտալարընտա իսթիալընը էօնիւնիւ ալմաեա սաֆվէթի գալալէ չալըշտըրար իսէ տէ, խէֆի ճէմիեէթէր վէ իսթիալ գոմիթէլէրի, մուհարէպէյի տախիլիյէյի իպգա իյլէտիքլէրինի, վէ շիմտի Ինկիլթէրրա ի՝ին միւտախէլէ իթմէեէ պիր սէպէպ օլմատըղընը, վէ ֆէրսաթ դէլտիքտէ, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի Ըղլավ էեալէթլէրինին թէսքինտէն հիսսէմէնտ օլմաեա հազը պուլունտուղունու սէոյլէմիշ տիր։

ՐՈՒՍԻԱ

Սէն–Բէթերսպուկ, 1 օգոստ.

Գավգասեատա Մօհամանօ նամ մահէլլէտ իսթիալ զուհուր իթմիշ տիր տէյի պազը ղազէթալարըն վիրտիքլէրի հավատիսին ասլ ու էսասը եօգ տըր։

—

Լա Թիւրքի ղազէթասը Նիշ մուխպիրինտէն աթիտէքի թէլէկրաֆը ախզ իթմիշ տիր

Նիշ, 1 օգոստոս

Ահմէտ Էյուպ փաշանըն զէյրի գօմանտասընտա օլուպ, Բանտէրօլտան հարէքէթ իթմիշ օլան Ֆըրդայի ադաքէրիեէ բազար իրթէսի ախշամը Բօնօրտա Ահմէտ Էյուպ վէ Հաֆըզ փաշալար հազարաթընըն Ֆըրդալարըյլա պիրլէշտիէր։

Ասաքիրի չահանէ, Կիւրկիւսօվաչ եազընարընտաքէ նտիլէրէ իսթիհքեամ վիրմիշ վէ թապեալար ինչա իթմիշ օլան Սըրպլըլար իւզէրինէ հիւճում իթտիլէր։ Սէրպլըլար, պաշլըճա սօլ թարաֆտան իւզէրլէրինէ հիւճում օլունաճագ զանն իտէրէք օնա կէօրէ թէտաֆիի սուրէթտէ հազըրլըգ կէօրմիւշլէր իտի։ Օսմանլը ժէնէրալլարը, պիր թագըմ զայէթ մահիրանէ մանօվրալար իճրատէն սօնրա, տիւշմէն մէվզըլարընը մուհասէրէեէ ալտըլար, վէ սաղ թարաֆտան Սըրպլըլար իւզէրինէ հիւճում պիրլէ, անլէրի թապեալարընա գատար կէրի սիւրտիւլէր վէ պատէհու մէզքիւր թապեալարը տա զապթ իթտիլէր։

Սըրպլըլարտան չօգ ատամ թէլէֆ օլուպ, ասաքիրի չահանէ էլինէ պիր խայլի տէ էսիր տիւշտիւ։ Ասաքիրի չահանէնին թէլէֆաթը տիւշմէնին թէլէֆաթընա նիսպէթէն ճիւզի նէվինտէն տիր։ Քէնտիլէրինի հէբսինտէն զիեանէ աթէշէ տալան ասքէրլէր նիշտէն կիտէն ասքէրլէր օլմուշլար տըր։

Էսիրլէրին պէեանընա կէօրէ, ժէնէրալ Ալիմբիչ, սուլի հարէքէթինտէն տօլաեը ազ իտիլմիշ տիր։

Ժէնէրալ Զէրնաէֆ Զաիշարտա պուլունմադտա իմիշ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւնքի Իսթանպօլտա օգուննմուշ տուր.

Էվվէլիսի ախշամ սէֆարէթխանէլէրէ վարիտ օլան թէլէկրաֆլար, Գարատաղլըլարընը ասաքիրի չահանէեէ զալէպէ իթտիքլէրինի պիլտիրմէքտէ իտիլէր։

Ի՝ պու հավատիս տիւն թաստիգ գըլընմըշ, պու սապահ.քի օսմանլը զազէթալարը տախի պունու պիլտիրմիշլէր տիր։

Արտըղըմըզ մալումաթա կէօրէ, ասաքիրի չահանէեէ խայբրսըզ օլան մուհարէպէյի մէզքիւրէտտէ ասաքիրի մէրգումէտէն վէ զապիթանտան չօգլար թէլէֆ օլմուշլար տըր. պունլարընը իչինտէ Սէլիմ բաշա տախի պուլունմագտա իմիշ։

Ֆէրիդ Օսման բաշա 300 նէֆէր ասքէրլէ էսիր թութուլուպ, Ավսթրիա թօբրաղընա սէվգ օլունմուշլար։

ԴԸՐԴ ՏԷՐԷՑԻ ՊԻՐ ԹԷՐԷ ԲԷՍԷՐ

Կէրէք Վեհ. կաթողիկոս հազրէթլէրինին Սիպիրէ ֆէօնտէրիլմէսի, վէկէրէք մահպէսէ իլգա իտիլմէսի հավատիսինին ասլա ասլը օլմատըղը կիպի, Գավգասիա էխթիալընընը տախի զէրրէ գատար էսասը օլմատըղընը, պիւթիւն գուվվէթիմիզէ իտտաա իթմիշ, վէ պու կիւնէ գատար մէզքիւր իտտամըզա տէվամ իթմիշիզ տիր։ Վէ հաթթա, բազար իրթէսի կիւնքի նիւսխէսիզտէ, Փօրթուգալեան էֆէնտինին, մահը հալին տօգուզունտա, Պաթումտա, եանի Ռուսիա հուտուտունա եալընըզ 4 սաաթ ուզագտա պուլունարագ, պիզէ եազտըղը պիր գըթա մէքթուպու տէրճ իթմիշ իտիք, հալպուքի եալանճը վէ միւրթէքիպ, վէ տէվլէթ վէ միլլէթ խայինի, վէ ճահիլ ղազէթալար, քէնտի իրթիքեապլարըյլա, ղէվալը միլէթի, պիլա ինսաֆ պըրադարգլարը կիրտապը կէօրմէք վէ պիրմէք իսթէմէ էրէք, օնտան սօնրա տախի, էնվայի եալանլար իճատը, վէ իլալվէլէր ինթիշարը իլէ, խալգը ալտաթմագտա, վէ բարալարը ալմագտա իտիլէր, նասըլ քի, հալէա պու կիւն վէ պու սաաթա գատար տախի, Դալաթա–օճաղը վէ Թէվապսի, մէղքիւր միւհլիք եալանը պէսլէմէքլիկէ, վէ միլլէթի ալտաթմագլըղա ճիւրաթա, պիլա հիճապ, տէվամ վէ իդտամ իթմէքտէ տիրլէր։

Պիզ չիմտիյէ գատար, միլլէթին պիրինճի տօսթու օլմաչ իտիք. վէ պու պապատէ տախի, բէք պիւյիւք, վէ հատէն զիեատէ պիւյիւք պիր տօսթլուգ իթմիշ ի.քէն, վէ միլլէթին ագըլլը վէ քեամիլ թագըմը, իղհարը թէշէքքիւր իյլէմէքտէ ի.քէն, ատի թագըմլար իսէ հագարէթէ տախի պաշլամըշլար տըր։

Գավգասիատա ասլա էօյլէ պիր շէյ օլմատըղընա տայիր, եիւզլէրճէ իսպաթլար պուլունտուգտան պաշգա, Բէթէրբսպուրկ տէվլէթի Ալիյէ սէֆիրի Գապուլի բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան, Պապը Ալիյէ չէքիլմիշ օլան սօն թէլէեգրաֆ, արթըգ դերրէճէ շիւբհէեէ պիր եէր պըրադմամըշ իսէտէ, հէլէ պու կիւնքի, յուլիս 16 թարիխյէ, Փօրթուգալեան էֆէնտիտէն, Թիֆլիստէն ալտըղըմըզ չու աթիտէքի մէքթուպ վէ սայիր մէքթուպլար իլէ Մշակ վէ Մեղու ղազէթալարը, պիր թէվիէ մագամընտա, քեաֆֆէյի եալան վէ շիւբհէ տէրէլէրինի քէսմիշ վէ պիթիրմիշ տիր։

Մէղքիւր եալանլար իլէ, խալգին վարալարընը ալան ղազէթալար, Գավգասիա իլէ մուխապէրաթ տախի քէսիլմիշ տիր, եօլլար գաբանմըշ տըր, մէքթուպլար աչըգ կէլիեօր իմիշ տէյի եազմագտա իտիլէր, իմտի պունլարըն նէ տէրէճէ միւրթէքիպ վէ եալանճը օլտուղունու անլամագ իսթէյէնլէր, Փորթուգալեան էֆէնտինին մէղքիւր մէքթուպունու օգուտուգտան պաշգա, օտամըզա կէլէրէք մէղքիւր ղազէթալարը, վէ սայիր գաբալը մէքթուպլարը, կէօզլէրիյլէ կէօրէպիլիրլէր։

Կէրէք Մշակտա, վէ կէրէք Մեղուտա, Էջմիածին, վէ Գավգասիա մէսէլէլէրի հագգընտա, զէրրէ գատար տախի պիր շէյ օլմատըգտան պաշգա, թօհաֆը շունտա տըր քի, պիր Ռուս ղազէթասընտա օգուննտուղունա կէօրէ, կիւեա պուրատա, Անատօլուտա վէ Բիւրահսթանտա, պազը իսթիլալ վուգու պուլմուշ իմիշ։ Տիմէքտիրքի, պուրատա օլտուղու կիպի, օրատա տախի պուրասը իչին պիր եալան հավատիս նէշը խտիլմիշ տիր, Գագաթ շու ֆարգ վար տըր քի, օրանըն էհալիսի թարաֆընտան, պու մէրթէպէ պէշ խահիշ վէ խէեալաթ զուհուրա կէլտիկի կէօրիւլմէմիշ տիր։

Հէր վագտա, հէր մէքթուպ, վէ հէր թէլէկրաֆ, մէղքիւր հավատիսլէրին սըրֆ եալան օլտուղունու թաստիգ պաշլամըշլար տըր, նասըլ քի պու կիւնքի զազէթամըզտա օգունան պիր Բէթերսպուրկ թէլէկրաֆը տախի թաստիգ իթմիշտիր։

Աճապա շու եալանը իճատ իտէն միւրթէքիպլէր իլէ, ինանան սատէտիլլէր, ութանաճագլա՞ր մը տըր, վէ կէլիպ պիզտէն, պիւյիւք պիւյիւք աֆվլէգլար տիլէեէճէքլէ՞ր մի տիր, եօգսա, ելինէ արսըզլըգ իտէրէք, հէմ իտտաա իտէճէքլէր, վէ հէմտէ խալգը ալտատաճագլա՞ր մը տըր։

Բէզալէթ ղազէթամըզըն պիրի, պու կիւն տախի գարա սաչմա լագըրտըլար իլէ տօլու պիր իլավէ չըգարարագ, զէվալը էհալինին բարալարընը չէքմէքլիկէ ութանմամըշ վէ ճիւրաթ իթմիշ տիր։

Տֆիսիս, 16 յուլիս 1876

. . . Խմբագիր,

Կը յուսամ թէ ընդունած էք Տրապիզոնէն և Պաթումէն յղած նամակներս։

Յուլիս 11 կիրակի գիշեր Տֆիսիս հասանք, մի օր Պաթումէ և մի օր Փօթի մնալէ յետոյ։ Այժմ հիւրընկալուած կը գտնուիմ Միւլիւքեան էֆէնտիին սենեակը և ողջ առողջ եմ։ Մեր ժամանակը այցելութիւններով կ՝անցուցնեմք դեռ։ Քաղաքացիներէն շատեր ամարանոց գնացած են և քաղաքը շատ մարդ չէ գտնուիր։ Վարժարանները երեք ամիս փոքանս ունին շրջին պատճառով։ Այս քաղաքը շատ տաք կ՝անէ։ Գործերս այս տեղ որոշ կերպարան առած չ՝են դեռ. բայց կը յուսամ թէ երեք կամ երկու շաբաթէն կրնամ վերադառնալ Կ. Պոլիս։

Կաթողիկոսին վրայ տարածուած լուրը բոլորովին անհիմն է։ Այս տեղ ամէն մարդ կը խնդայ թէ ի՞նչ դիւրահաւան մարդեր կան եղեր Կ. Պոլիս և ի՞նչպէս կարելի է որ նոյն իսկ լրագիրներ հաւատք ընծայեն մի այդպիսի այլանդակ լուրի և էջեր զոհեն։(1)

Այս տեղ երկու կուսակցութիւններ կան Մեղուական և Մշակական. բայց այս կուսակցութիւնները մերիններին պէս կատաղի չ՝են։ Թէև լրագրերին մէջ խիստ բաներ կը գրեն իրարի դէմ, բայց իրարի քով եկած ատեններին մտերմօրէն կը տեսակցին։

Այս վերտայով Մանղումէի հասցէովը Մշակներ յղած եմք ուրիշների համար որպէս զի նոքա ևս որոշեալ տեղերը հասցուցնեն այդ Մշակները։ Պ. Գրիգոր Արծրունին մտադիր էր ամենն ալ Ձեր հասցէին յղել և այս նամակով խնդրել ի Ձէնջ որ շնորհ անէք իւրեանց տեղերը հասցունել ըզ նոսա, բայց ես Ձեր բաղմազբաղ վիճակը յայտնելով, որոշեցինք Ձեր շնորհովը երկու անձի ձեռք հասցունել ըզ նոսա և խնդրել որ այդ երկու անձերը հասցունեն իւրեանց որոշուած տեղերը։

Ձերմ սիրով բարեւներ որոց 'դիս կը հարցունեն։

Միշա Զերդ

Մ. Փորթուգալեան

(1) Հալէա Թիֆլիսակէի Հայլարըմըզ պիլմէօրլար քի, պուրատա, միլլէթիմիզ ղազէթաճըլարը իչինտէ, էօյլէ ատամիար վար տըր քի, պաշգա էսնաֆլարընը էն զիեատէ քէբազէ վէ էտէպսիզլէրի, օնլարա նիսպէթլէ, պիրէր ազիզ սայրլա սէզա տըր. վէ մէղքիւր եալանլարա տա, պուրատա, ինանանլար տէյիլ, իլլա իճատ խտրէք, վէ հէր նէվի իրթիքեապը ըվնտուլէրէ սէրմաեէ իյլէեէրէք, խալգը պլտատան վէ վարլարընը ալանլար տախի զազէթաճըլար տըր։

(Թահգրգաթը լաղըմէի իմրա իշին մէ-մուրիեէթի մախսուսէ իլէ ճանիպի Պաղը Ալիսէն էարինէ վիլաեէթի ճէլիլէսինէ իր-սալ պույրուլան էտիպ էֆէնտի հազրէթ-էրի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն բաբար-թօնուն սուրէթի տիր։)

(Մանզումէնին 3194 նիւսխէսինտէն պագբյէ)

Զիւնքի Ֆիլիպէ գասապասընա ա-թէշ վիրիլէճէկի սըրատա, իլանը հա-րիգ իշին մէմլէքէթին եիւքսէք պիր մահէլինէ մէվզու օլան թօրուն տա-խի չիվիլէնէրէք, իլանտա թէէխիր վուգուրնէ, վէ օ սէպէպլէ աթէշին զիեանէ կիւշօլմասընա իհթիմամօլուն. մասը էշգբեա թարաֆընտան թավսիյէ վէ թէնպիհ օլունմուշ իսէտ, պէր վէճհի մուհարբէր, էվվէլճէ ահվալէ իթլա հասբլ իտիլմէքտէն նաշի, թօ-բուն մուհաֆազասընտա տա ատէմպու-լունտուրուլմագ սէպէպլյէ, օնա տա մուվաֆֆագ օլամամըշլար տբր։

Հասբլը ալտըղըմ մալիւմաթը մէվ-սուգէեէ նազարէն, էտիրնէ վիլաեէթի տախիլինտէքի իխթիլալըն օճաղը, Բա-զարճըգ գազասընտաքի Ավրէթ Ալան վէ Օթլուգ քէօեիւ իլէ Պաթագ քէօ-եիւ օլուպ, սայիր եէրլէրէ թէմամյլէ սիրաեէթէ մէյտան գալմամըշ, վէ Բա-զարճըգ գազասընտաքի եանմըշ օլան քէօյլէրին մէճմուիտէ եիկիրմի սէքիզ գըթատան իպարէթ պուլունմուշտուր։ Պու քէօյլէրին տէօրտիւ սըրֆ Միւսլի-ման, վէ ալթըսը Իսլամ իլէ միխթէ-լիթ Խրիսթիան վէ օն սէքիզի սըրֆ Խրիսթիան գուրասը տբր։

Սըրֆ Միւսլիման քէօյլէրի Խրիս-թիանլար թարաֆընտան քեամիլէն եա-գըլտըղը կիպի, միխթէլիթ քէօյլէ-րին վէ սըրֆ Խրիսթիան քէօյլէրինին եիկիրմի գատարը տա տաղլարա չը-գըպ, կէչիտլէր զապթ իտիլմէք իշին ալտըգլարը թալիմաթա թէվֆիգան, Խրիսթիանլար թարաֆընտան պիլ իխ-թիեար աթէշէ վերիլտիկի, վէ պուն-լարտան օն պէշինին քեամիլէն, վէ ալթըսընէն պիր մըգտարը եանտըղը խապէր ալընմըշ, վէ գուսուրունտան Պաթագ քէօյ խանէլէրինին ասաքիրի մուավինէնին հիւճումյլա, վէ Պրաճ-գօվա վէ Օթլուգ քէօեիւ խանէլէրին-տէն պիր թագբմընէն տախի ասաքիրի նիզամիեէ վէ մուավինէնին տուխուլյլէ, էսնաի հարպտա եանտըղը մալիւմ իսէ տէ, պունլարտա քեամիլէն եան-մաեբզ, Օթլուգ քէօեիւնին 1606 խա-նէպինտէն 1356 խանէսի, վէ Պրաճգօ-վա գարիեէնին 490 խանէսինտէն 473 խանէսի մէվճուտ օլտուղու թահգրգ օլունմուշ տուր։ Պինաէն ալէյհ զիքր օլունան եիկիրմի սէքիզ գարիեէնին 5656 խանէսինտէն 2667 խանէսի մէվ-ճուտ օլուպ, գուսուր 2989 խանէսի միւհթէրէք օլտուղու էյրէնիլմիշ տիր։

Էնֆէն պէեան օլունտուղու իւզրէ, իշպու եիկիրմի սէքիզ քէօեիւն մէճ-մուինէ ասքէր սէվգ օլունմասընա, ասբլ հարպէն զապթ օլունան եէրլէր Օթ-լուգ քէօեիւ վէ Պրէճգօվա վէ Պաթագ գարիեէլէրի, վէ Ֆիլիպէ գասապասընան տա Բէլգրատին տէրպէնտիյլէ Բրուշինճէ վէ Իսլիմիեէ սանճաղը տախիլինտէ Պո-եանճըգ քէօեիւ օյմասը յլա, պունլար-տան Պաթագ վէ Բէլգրատին քէօյլէրի ասաքիրի մուավինէ, եանի էհալիի Միւս-լիմէի մահէլլիեէ, վէ տիկերլէրի ասա-քիրի նիզամիեէ վէ մուավինէ իլէ զարպ վէ թէնքիլ էյլէտիկի, վէ սէպէպի թէն-քիլլէրի տէ եալընըզ իդհարը իսեան օլ-մասընա, գուվվէեի ասքէրիեէնին վի-սուլինտէ տախի իտիլէն նասաեիհին կիւշի հուշէ իլգա իթմէմէլէրինտէն

վէ իքի իւչ կիւն հարպա վէ մուգապէ-լէեէ տէվամ էյլէմէլէրինտէն նէշաթ էյլէտիկի ճիւմլէնին մալիւմիւ տիր։

Զիրա Ավրաթ Ալան քէօեիւ ֆէսա-տըն մէնպաի, վէ ֆէսէտ վէ էշեանըն մէվգիի իքէն, էհալիսինին վագը օ-լան իլթիճա վէ իսթիմանլէրի իւզէրի-նէ, ասաքիրի շահանէ թարաֆընտան աֆվ վէ միւսալէհէ սուրէթի կէօսթէ-րիլմիշ տիր քի, շու հալ տիկէրլէրի հագգընտա օլունան մուամէլէնին թա-եէնի տէրէճաթընա միզանը վազի ատա օլունապիլիր, հաթթա իշպու քէօյլէր էհալիսի իթաաթա տավէթ օլունուպ տա, ապա էյլէտիքլէրի զէման, պէրի թարաֆտան չօլուգ չօճուգ վէ նիսա վէ իխթիեարլար օլսուն, քէօյտէն վէ իս-թիհքեամաթատան չըգարբլարագ, պա-տէհու մուխասէմէեէ իպթիտար իտիլ-մէսի թավսիեէ օլունմուշ իքէն, օնա տա մուվաֆֆագաթ կէօսթէրմէեիշ-լերի իւզէրինէ, պիզզարուրէ հարպա գըեամ վէ տէվամ օլունմուշ վէ մա մաֆիեէ էնաս վէ էթֆալըն էմնիեէթի ճանլարընա զիյատէսիյլէ տիգգաթ օ-լունարագ, հալը նարիվա վուգուա կէթիրիլմէմէսի պիլ ումում ասքէրի սընըֆընա թէնպիհ իտիլմիշ իմիշ իսէ տէ, նէշարէքի Պուլկարլարըն ինատ վէ իսրարը, վէ չօլուգ չօճուգլա պիր-լիքտէ պաղը եէրլէրտէ թէհասսիւն ելմէլէրի, ճիտալտէ տանէի թիւֆէնկէ թէսատիւֆլէ, պիր գոչ գատընըն եա-բալանմասընա սէպէպ օլմուշ, վէ ան-լէրինտէ մուախսարէն հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէսավիսինէ միւսա-բատթ իտիլմիշ տիր։

Օթլուգ քէօեիւնիւն պէօեիւք վէ քիչիւք քեաֆֆէի նուֆուսու զիքուր-ի 4121, վէ Պրաճգօվանըն 1574, վէ Պաթաղըն 1441 օլուպ, շու իւչ քէօյ նուֆուսունուն մէճմուի եէտի պին պու գատարա պալիղ օլմասը լաղմ կէլիր, վէ պունլարըն լա ագբլ եիւղ-տէ էլլիսի սիւպեան իլէ ալիլ վէ իխ-թիեարա չըգարբլըր իսէ, գուսուր իշէ եարաեապիլիր 3500 նուֆուս գալ-մագ իգթիզա իտերէք, քէօյլէրինտէ պիր միլլի իլթիհադ իթմիշ օլսա իտի, պին գատար ասաթընը իճթիմա իթմիշ օլաճաղը մաղնուն տուր, վէ իշպու քէօյ-լեր խալգընըն խայրըսը չիմտիքի հալտէ խանէլէրինտէ սաքին տիր։ Պինապէրին պու քէօյլէրտէ իյգա իտիլէն հարպ վէ գաթալտա վուգուա կէլէն թէլէ-ֆաթըն մըգտարը, պունունլա թախ-մին օլունապիլմէք գապիլ տիր։ Վա-գաա նուֆուս տէֆթէրլէրինէ միւսա-ճաաթլա, մէվճուտու եօգլամա իտի-լէրէք, նօգսանընըն մըգտարընը ան-լամագ խաթրա կէլիր իսէ տէ, խա-նէլէրինի եաղբգ տա, տաղլարը թուֆ-մագ արզուսինտէ պուլունանլարըն պիր թագբմը իշճիլիքլէ շուրաեա պուրաեա սավուշմուշ, վէ էքսէրիսի տէ էթրաֆ քէօյլէրտէ միսաֆիրէթ էյլէմէքտէ պուլունմուշ օլմասընտան, սահիհէն նօգսան նէ գատարտան իպարէթ օլա-ճաղը չիմտիտէն պիլինէմէմէքտէ տիր։ Բէրսին քէօյինտէ վուգուա կէլէն հարպա կէլինճէ, թարաֆէյատէն պիր գաչար թիւֆէնկ բամլար բաթլամաղ քէօյլիւքլերի խէվֆու տէհշէթ ալարագ, իսթիհքեամբ պըրագբպ ֆիրար էյլէ-տիքլէրինտէն, օրտաքի թէլէֆաթ պիր գաչ ատէմտէն իպարէթ օլտուղու վէ Բրօշինճէտէքի թէլէֆաթըն մըգտա-ըը տա աղ իտուկի, վէ Պօեաճըգ քէօ-յինտէքի թէլէֆաթըն մըգտարընա կէլինճէ, աթիտէ էյղահ օլունաճաղը իւզրէ, եէթմիշլէ սէքսէն պէյնինտէ պուլունտուղու մալիւմ տիր։

Հարպտա շէհիտ օլան ասաքիրի նի-զամիեէ վէ մուավինէտէն մաատա, իպթիտաի իխթիլալտա իհրագ օլունան Միւսլիման քէօյլէրի խալգընտան իթ-լաֆ իթտիքլէրի, վէ գարաղօլարտա վէ ըսթասիօնլարտա վուրուպ եաղ-տըգլարը, վէ թիճարէթլէ շուրաեա պուրաեա կիտէն ատէմլէրտէն թու-թուպ քէստիքլէրի Միւսլիմանլարըն մըգտարը սահիհի տախի հէնուզ թաս-եին իտէմէմիշլեր իսէ տէ, պունլարտա տէօրթ եիւզ նէֆէրէ պալիզ օլուր զանընտաեբմ։ Իշթէ պու մագուլէ միթէմատիէն գոթլէ ճիւրաթ իտէն ատէմլեր, շիմտի մէճլիսի ալէնի վէ ումումիտէ պիլ իսթինթագ հիւքմիւ գանունա թէվֆիգան ճէզա իտիլմէք-տէ, վէ օ միսիլլիւ ճինաեաթը ճէսի-միեէտէն պիրի էլզէմմէ օլանլարա պիր թարաֆտան քէֆալէթէ բապթ իլէ, թախլիեէ օլունմագտա տբր։ Հաթթա էնանի չուրիշտէ թութուլուպ Ավրաթ Ալանա կէօթիւրիւլէրէք, պիր միւ-տէթ օրատա թօք չէմպերի վէ սայիր հարպա միւգթաղի թիմուր էտէվաթը կիպի չէյլէր իմալ իթտիրիլտիքտէն սօնրա, մուհաֆազալարընտա մահզուր միւթալասը իւզէրինէ, էլլերի պաղ-լը օլարագ, սըրասըյլա պօեունլարը վուրուլան եիկիրմի գատար պիչարէ Միւսլիմ Դըպտիլէրին գաթիլլերի, մէճ-լիսի միխթէլիթի ֆէվգէլատէտէ ա-լէնէն ֆիիլի գոթլի ալէա մավագի նագլ վէ թագրիր իթտիքլէրի մի-սիլլիւ, էնայի իխթիլալտա, եօլտա թութմուշ օլտուղլարը պիր Միւսլի-ման, քէնտիսինին աֆվ վէ ազուտ օլունմասը իշին, խայլի բէճա իթ-միշ իսէ տէ, իսղա իտիլմէեէրէք, «քէօ-բէք կիպի էօլտիրտիք» թապիրիյլէ, պաշընը քէստիքլէրինի սէօյլէտիքլերի էվրագը իսթինթագիեէլերի իլէ սա-պէթ տիր։ Վէ իխթիլալը միւշէվվիգ վէ միւսէվվիգլերինտէն էն չօղու քէօյ տասգալարբյա բաբասլարը օլտու-ղու մերվի տիր։

Պալէատէ մուհարբէր [Ավրաթ Ալան վէ Օթլուգ քէօյ վէ Բէրատին դարի-եէլերի, ատէթա մէվագիի միսթահ-քէմմէէն մաատուտ օշմագ իշին թօբ-րագ վէ ազաճտան միւթէատտիտ իս-թիհքեամլար եաբբլարը կիպի, էհա-լիի զայրը Միւսլիմէ ումումէն սիլահ-պէտէսթի մուգավէմէթ օլտուղու, վէ իսթիհքեամլար իշինէ իւզէրլերի թի-մուր չէմպերլեր վէ դաթարանը իրլեր իլէ սարբլը սէրթ ազաճլարտան մի-թէատտիտ թօբլար վազ իտիլտիկի, վէ հաթթա էնայի զալէպէտէ դարբլար թարաֆընտան պիլէ իսթիմալ օլուն-մագ իշին ուզուն սօբալար ուճլարընա սինիիւ չէքիլինտէ ալէաթ եաբտբբլբ-տբլը ճիւմլէնին մէշհուտու օլմուշ, վէ իսեանըն էվվէլճէ թասմիմ իտիլտիկի, կէրէք պու քէօյլէրտէն վէ կէրէք սա-յիր քէօյլիւլերտէն պաղբսընըն զէյ-գբյմէթ էշեալարը եէրլերէ տէֆն իլէ իւզէրլերինէ սէպէպ էքտիքլերի մեր-թէպէի թէվաթուրա փարմշ տբր։

(Տէվամի)

ԻԼԱՆԸ ՐԼՍՄԻ

Տէվլէթի Ալիեէնին ուսուլու իտա-ըէսինէ տայիր պէշ օն կիւնտէն պէրու խալգ պէյնինտէ պաղբ քիւֆթէկիւ-ըը տէվկրան իթմէքտէ օլտուղու սէմ-մի թէէսիւֆլէ իշիտիմէքտէ տիր։ Ու-սուլու իտարէի տէվլէթին պիր էսասը մէթին վէ սահիհ իւզէրինէ թէէսիսի էսսլասընընը պէյն էլ վիւքէլա միւղա-քէրէսիյլէ, դարարընընը իսթիղան օ-

լունմասը, կէչէնտէ իլան օլունան խաթ-թը հիւմաեունու ճէնապը միւլիւքեա-նէտէ միւնտէրիճ վէ միւսէրրահ օլուպ, անճագ, պու միսիլլու մուազզամաթ մէսալիհի միլքիեէնին հէր ճիհէթի պիլ էթրաֆ տիւշիւնիւլերէք, հիւքմի շէրի շէրիֆէ վէ ուսուլ վէ ատաթը մի-լիէեէ մուվաֆֆէգ պիր սուրէթտէ իճ-բասը էհէմմի միհմաթտան վէ մէյտան-տա պուլունան զավաեիլի հարպիեէ իսէ, հէր իշտէն ագտէմ օլարագ, մէ-սալիհի տաթիլիեէ իւզէրինէ արիզ ու ամիգ միւտավէլէի էֆքեարա մէյտան վիրմէտիկի պէտէհիեաթտան օլմաղլէ, օ խաթպը ճէսիմին միւզաքէրաթը միւգթաղիեէսի տախի պիթթապի զա-եիլէի հազրէնին ինտիֆաինաէն սօն-րա թաալէգ իտիլմիշ տիր։

Հալ պէօյլէ իքէն, վէ պու գատար ասաքիրի Իսլամ, տիւշմէն գարշըսըն-տա ուղրաշըգլարը զէմանտա, պու-ըատա պիր թագբմ քիմսէլէրին հագգ վէ հագբգաթընը պիլմէտիքլերի պիր մէսէլէի ազիմէ իւզէրինէ տուր վէ տի-ըազ պահսալարա գալգբշբպ, մէճլիս պէ մէճլիս իտարէի էֆքեար իթմէլէ-րի պիր չօգ խալգբն եզհանընը թէշ-վիշլէ, թէֆրիգաթը քէլիմէեի վէ հիշ ասլ ու էսասը օլմաեարագ, պէյն էլ նաա թէֆրիզաի էֆքեարը իսթիլզամ իլէ պէրապեր, հարպ իւզէրինտէ պու-լունան ասքէրին պաղուի շէճաաթլա-ըընա ֆիթթուր, վէ պէտխահլարընը տէ-ըունլերինէ սիրուր վէ ղուրուր իրա-սընտան պաշգա պիր ֆաեիտէեի միւն-թէճ օլմաեաճաղընտան, վէ պունա իսէ զերրէ գատար իման վէ համիեէ-թի օլան պիր ատէմ գաեիլ վէ ըաղի օյմաեաճաղընտան, օ միսիլլու սէօզ-լերին թէքէվվիւնի պու քերրէ գա-թիին թահթը մէմնուիեէթէ ալընմըշ, վէ թարաֆ թարաֆ խաֆիեէլեր թայ-եինյլէ, պունտան պէօյլէ մէճլիս վէ մէհաֆիլտէ իտարէի տէվլէթէ, վէ թէֆրիգաեի էֆքեարա միւթաալլիգ մէգալաթա միւթէճասը օլանլարընը խէֆի վէ ճէլի պիթթահզիգ, ատէ-թա խաեինի վաթան հիւքմինտէ գա-նունէն իճրաեի միւճաղաթ օլունմա-լարը իշին, զապթիեէ նէզարէթի ճէլի-լէսինէ վէ ղազէթալարընը տախի պու միւպահիս իւզէրինէ մէգալաթ եաղմա-մալարը ղըմընընտա, Մաթպուաթ ի-տարէսինէ թալիմաթը մախսուսէ վէ-րիվիշ օլտուղու ճիւմլէնին մալիւմիւ օշմագ, վէ աին ու տէվլէթի վէ միլ-լէթ ու վաթանը սէվէն օ մագուլէ իսթ-լաֆը էֆքեարը մուճիպ թէվլիֆ-ֆիւհաթտան իճթինապ իթմէք իւզրէ, իշ պու թէնպիհնամէի մախսուս իլան օլունտու։

—

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Միթրօվիչա մէվգիի նագլիեաթ վէ լեվազիմաթ մէմուրու Թօսուն բաշա հազրէթլերինէ Ռումէլի պէյլէր պէյ-լիկի բայէսի։

Էրքեանը հարպտան մուխրէճ սա-պէգ Հէրսէք միւթէասրրբֆը Շաքիր վէյֆէնտի, սիլքի ասքէրիեէ իտխալ իլէ, էօհտէսինէ էրքեանը հարպիեէ մերքիվալըգը բիւթպէսի։

—Լիման գումանտանլըգը էօհտէսին-տէ օշմագ իւզրէ իմարը պահրիեէ բի-ասէթինէ ֆէրրիգ սատէթլու Հասան փաշա հազրէթլերի թայեին պույրուլ-մուշ տուր։

—Համտի փաշա հազրէթլերի բիա-սէթինտէ թէճէմմիւ իտէն գավայիմի նագտիեէ գումիսիոնու ազալըգընա շու-բայի տէվլէթ ազասընտան Տիւկեան Միհրան պէյ, վէ մէճլիսի իճրաաթ աղա-

սընտան էտիպ, վէ Պէյթիւլմալ միւտիրի Թահիր էֆէնտիլէր, վէ շուրայի տէվլէթ ազասընտան Լօղոֆէթ պէյ իլէ սիքքէղան պաշը Ֆէթթահ վէ Պանգը Օսմանի մուհասէպէճիսի Նազիֆ, վէ տիվանը մուհասէպաթ ազասընտան Սալիհ էֆէնտիլէր մէմուր օլուպ, պու գօմիսիօն կէչէն ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ պիրինճի տէֆա օլարագ խազինէի ճէլիլէտէ թէճէմմիւ էյլէմիշ տիր։

—Ռիվաեէթէ կէօրէ, Դարատաղ պէյի, գօնթ Անտրասինին թալէպի իւզէրինէ, օրտուսունտա խըտմէթ ելմէքտէ օլան, վէ Դաթարօ տաղլարընտա պուլունան քեաֆֆէյի կէօնիւլլիւլերի վաթանլարընա ավտէթ ելթտիրմիշ տիր։

—Իզմիտ սանճաղը տախիլինտէ պուլունան մէհաճիրինի չէրաքէսէտէն իբի պին դատար ասաքիրի մուավինէ սիւարի օլարագ տիւն Իսթանպօլա կէլէճէյի էշիտիլմիշ տիր։

—Պու քէրրէ էրզրում չէհրինտէն Լա Թիւրքի ղազէթասընա կէօնտէրիլիպ ղազէթայի մէզքիւրուն էվվէլքի կիւնքի նիւսխէսինտէ տէրճ օլունան պիր մէքթուպտան, շու աթիտէքի շայեանը տիգդաթ, վէ էհէմմիեէթ սըրալարը թէրճէմէ իտէրիզ։

«Հէր սէնէ Ռուսիատան, Մուշտա Ս. Կարապետ վանքընա զիեարէթէ կիտէն Հայ ուխտաւորլար, քիմէ քիմէ էրզրումա վիրուտ ելթմէկէ պաշլատըլար։ Ահվալը բօլելթիգիեէտէն տօլաեը պու սէնէ մէրգուման ուխտաւորլարըն շու զիեարէթի մէնն իտիլիր տէյի զանն օլունուր իքէն, համտ օլուն շու զանն պիէսաս չէրգար։»

(Լա Թիւրքի կիպի, ատէթա ըէսմի պիր սըֆաթ թաշըմագտա օլան պիր ղազէթանըն իշթէ շու պալէատէքի էրզրում մէքթուպունտան տախի անլաշըլմագտա տըր քի, Ռուսիատաքի Հայլարըմըզ ալէյհինտէ, եալանճը ղազէթալարըն քեաֆֆէյի եազարգլարը, սըրֆ ուրաճիֆտէն տիր։)

— Էվվէլքի կիւն Քանղրը սանճաղընտան իբի եիւզ էլլի դատար ըէտիֆ ատաքիրի շահանէ Պաղը Սէրասքէրիեէ կէլմիշ տիր։

—Ալթունիզատէ սաատէթլու Իսմայիլ էֆէնտի հազրէթլէրինին էլպիսէ վէ մէքիւլաթը քէնտի թարաֆլարընտան թէսվիեէ օլունարագ, Իւսկիւտարատա թէճէմմիւ ելթտիրիլմիշ օլան պին դատար ասաքիրի մուավինէ, իշպու ճիւմաա կիւնիւ սէլամլըգ ըէսմինտէ հաղը պուլունտուղտան սօնրա, ֆէրտասը ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ շըմէնտրֆէրլէ Նիշ ճանիպլինէ ազիմէթ իտէճէքլէր տիր։

—Պիր գաչ մահէլլատէ վէ քիլիսէլէրտէ, բազար կիւնտէն պէրու, զէվալը խալգ, զէրրէ գատար ասլը օլմաեան պիր եալան իճատաքյա թահրիք իտիլիպ, վէ մուհարէպէեէ տավէթ իտիլտիկի կիպի, ալէլխուսուս Գալաթա քիլիսէսինտէ տախի, հիչ էմնալի օլմատըգը հալտէ, եանի միլլէթճէ վէ ըէսմի պիր ճէմիյյէթ պուլունմատըգը թագտիրտէ, հիչ չիւրհէմիզ եօգ տուր քի, Գալաթա օճաղընըն թալիմաթը իւզրէ, ճէօմաաթ թօքլանմագտա, վէ ճահիլճէ, ըէք պիյիւք խաթա վէ մէսուլիյյէթ տավէթ իտիճի լագրրտըլար վէ իճրալար կէչմէքտէ տիր, իմտի, ղայրէթի միլիյէմիզտէն նաչի, հէրքէսին սագընըպ կէրի տուրմասընը նասիհաթ իտէրիզ։

Հայը՝ ի՞նչ, բաթրիգխանէ ասլա տիգդաթ իթմէտիկինտէն, մէզքիւր օճագ, պու պէլաեը տախի կէթիրմիշ տիր միլլէթին պաշընա։։։։

Ռումէլի տէմիր եօլ թահվիլաթընընն 39 ունճու գուրասընտա 400 էր ֆրանգ գազանան 350 ատէտ թահվիլաթլարըն էսամիսի տիր։

37136	490144	1066920	1579776
37140	490145	1096106	1579778
37296	539436	1096107	1579779
37297	539437	1096108	1579780
37298	539438	1096109	1622016
37300	539439	1096110	1622018
80566	539440	1105076	1622019
80567	571801	1105077	1622020
80568	571802	1105078	1641426
80569	571803	1105079	1641427
80570	571804	1105080	1641428
118421	571805	1106551	1641429
118422	573676	1106552	1641430
118424	573677	1106553	1643416
118425	573678	1106554	1643417
134651	573679	1106555	1643419
134652	573680	1151316	1656626
134653	595666	1151317	1656627
134654	595667	1151318	1656629
134655	595668	1151319	1656630
189661	595669	1151320	1692932
189662	595670	1170081	1692933
189663	611981	1170082	1692934
189664	611982	1170083	1692935
189665	611983	1170084	1751131
192231	611984	1170085	1751132
192232	769261	1187002	1751133
192233	769262	1187003	1751134
192234	769263	1187004	1751135
192235	769264	1187005	1783501
222071	769265	1204656	1783502
222072	771106	1204658	1783503
222073	771108	1204659	1783504
222074	771109	1204660	1783505
222075	771110	1245736	1842786
235811	789261	1245737	1842787
235812	789262	1245738	1842788
235813	789263	1245739	1842790
235814	789264	1245740	1866771
235815	789265	1256701	1866772
283536	800261	1.56702	1866774
283538	800262	1256703	1866775
283539	800263	1256704	1871581
283540	800264	1256705	1871582
328086	800265	1290776	1871583
328087	815111	1290777	1871585
328088	815112	1290778	1886116
328089	815113	1290779	1886117
328090	815114	1290780	1886118
362441	869321	1331381	1886119
362443	869322	1331382	1886120
362444	869324	1331383	1893816
362445	869325	1331385	1893817
373376	884066	1347406	1893818
373377	884067	1347407	1893819
373379	884068	1347408	1893820
373380	884069	1347409	1913632
384386	884070	1347410	1913633
384387	890451	1348221	1913634
384388	890454	1348222	1913635
384389	890455	1349223	1918691
384390	894547	1348224	1918692
386831	894548	1373216	1918693
386832	894549	1373218	1918694
386833	894550	1373219	1918695
386834	950796	1375621	1965522
386835	950797	1375622	1965523
437141	950800	1375623	1965524
437142	980157	1375625	1969971
437143	980158	1392896	1969972
437144	980159	1392897	1969973
437145	988591	1392898	1969975
446311	988592	1392899	1972216
446312	988593	1421946	1972217
446313	988594	1421948	1972218
446314	988595	1421949	1972219
446315	1027021	1421950	1974756
449586	1027022	1444351	1974757
449587	1027023	1444354	1974758
449588	1027025	1444355	1974759
449589	1033056	1444387	1974760
486186	1033057	1444388	1978981
486187	1033058	1444389	1978982
486188	1033059	1444390	1978983
486190	1033060	1536526	1978984
490141	1066917	1536527	1978985
490142	1096918	1536528	
490143	1066919	1536529	

—Էվվէլիսի կիւն չէքիլէն Ռումէլի տէմիր եօլու թահվիլաթը գուրասընտա, Շիրքէթի Մէնաֆիեէ նամ շիրքէթ 60 պին ֆրանգ գազանմըշ տըր։

—Ճէպէլի Լիպանան միւթէսարրըֆը Ռիւսթէմ բաշա հազրէթլէրի, համամլարա կիթմէք իւզրէ, տիւն Մարսիլիաեա ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

—Ռօմա սէֆարէթի սէնիյյէսինէ թայէին պույրուլան Էսատ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի կէչէն կիւն մապէյնի հիւմաեուն ճանիպի ալիսինէ ազիմէթլէ, հուզուրու Շահանէյի չբգմիշ վէ տիւն Նաբօլի թարիգիյլէ մէրքէզի մէմուրիեէթլէրինէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

—Մարմարա սէվահիլի էհալիսի, մէկքիւր տէնիզտէ գուրսանլըգ իթմէքտէ օլան պաղը Լաղլարտան շիքեայէթ եօլունտա մագամը սաատէթէ պիր արզը մահզէր թազտիմ իթմիշլէր տիր։

—Ռօմա սէֆարէթի սէնիյյէսի պիրինճի սըր քիթապէթինէ թայէին պույրուլան սապըգ Պէրլին սէֆարէթի իքինճի քեաթիպի Միսագ էֆէնտի Պէրլինտէն պուրաեա վասըլ օլուպ, տիւն Էսատ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրիյլէ պէրապեր մահէլլի մէմուրիեէթլէրինէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

—Մուհիմմաթը համիլ օլարագ կէչէնլերտէ Պարա աղիմէթ իտէն Արգատի վաբօրու, կէչէն կիւն պուրաեա կէլիպ, երինէ օ թարաֆա կիթմէք իւզրէ մուհիմմաթ ալմագտա տըր։

—Անատօլու թարաֆլարընտան պիր գաչ եիւզ գուրա ասքէրի էվվէլքի կիւն պուրաեա վասըլ օլմուշլար տըր։

—Դարս վէ էրզրում իսթիհքեամլարընա մախսուս օլմագ իւզրէ, Գըրիւբ ֆապրիգասընա սիրբարրշ օլունան թօրլար կէչէն կիւն պուրաեա վասըլ օլմուշ տար։

—Օտէսատան ալընան հավաթիսէ նէզարէն, ժէնէրալ Ինեաթիէֆ հազրէթլէրի կէչէն սալը կիւնիւ օրտեա վասըլ օլուպ, Բէթերսպուրկա ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

ՀԱԼԷՊՏԷՆ ՄԷԲԹՈՒՊ

Նու աթիտէքի մէքթուպու քէմալի մէհմունիյյէթ վէ իֆթիխար իլէ տէրճ իտէրէք, հէր թարաֆտա պէօյլէ դայրէթի վաթանիյէ իպրազընա միւսարաաթ օլունմասընը, էղման ու տիլ արզու վէ նասիհաթ իտէրիզ։

. . . Միւէլլիֆ,

Հէրսէք վէ Սըրպ շէգավէթ աթէշինէ կէօքս վերէրէք վաթանըմըզը մուհաֆազա իթմէք իւզրէ, պուրատան կէօնտէրիլէն ըէտիֆլէրին ֆամիլեալարընընն, տիւչար օլտուգլարը հալի բէրիշանիյյէթ թապիի վէ միւսթաղնիի թարիֆ տիր։ Մէհմէքէթիմիզ Խրիսթիեան էհալիսի, պիլա իսթիսնա, պէօյլէ պիր վագըթտա, Տէվլէթ վէ վաթանա ֆիիլէն խըտմէթ իթմէքլիկի քէնտիլէրինէ մուգատտէս պիր վազիֆէ ատա իթմէքլէ, մէզքիւր ըէտիֆլէրին ֆագըրէ ֆամիլեալարընա թէվղի օլունմագ իւզրէ, հէման պիր լեանէ տէֆթէրի քիւշատիլէ, անճագ 2–3 կիւն զարֆընտա պէշ եիւզ լիրա գատար իմզալանմըշ, վէ անգարիպ պին լիրաեա իպլաղ օլունաճաղընա ասլա շիւբհէ գալմամըշ տըր։ Պէնճէ զէվաթը համիյյէթքեարանընն շու տույղու վէ շունէզաքէթի նէ գատար թահսին օլունսա սէզա տըր, ղիրա, շու վաղըթտա ֆիիլէն վաթանա խրատմէթ իթմէքլիք, տէյիլ եալընըզ Հալէպ Խրիսթիանընընն, իլլա ճիւմլէ թէպաաի Շահանէնին ազիզ վէ մուգատտէս պօրճու տուր. էվվէթ, հէր եէրտէ իհանէ տէֆթէրլէրի քիւշատ օլունմալը տըր, վէ էհալի ալագատարիլ իսթիթայէ պիրէր մէպլաղ եաղըլարագ, մէյտանը մուհարէպէտէ պուլունան ասաքիրի Շահանէ ֆամիլեալարընա մատտի վէ մանէվի սուրէթտէ եարտըմ իթմէքլի տիր։

Պու պապտէ Դաւառական Վարչութիւնումըզ Ատենապետի վէ թիւճճարը միւթէպէրանընտան Պաղտատը զատէ Ստեփանեան Ղազարոս էֆէնտի, վէ իւանէ գօմիթէսինէ միլլէթ թարաֆընտան ազա նասպ օլունան Գարաճեան Պեարոս էֆէնտինին սայ ու իպտամաթը, խասսէթէն շահանը թահսին վէ թէշէքքիւր տիր։ Օլ պապտէ միւթալաայի ալինիզլէ պէրապէր, պապէթայի միւթէպերէնիզլին պիր սահիֆէսինտէ տէրճինէ հիմմէթ պույրուլմասը իսթիրհամ օլունուր էֆէնտիմ։

1876 յուլիս 8 Գ. Լ. Կ.
Հալէպ

ՀԻՔԵԱՅԷ

(Տիւնքի նիւսխէսիզտէն պաղբայյ)

Նիհայէթ սըրամըզ կէլիպ, իչէրի մէճլիս հուզուրունա չաղրըլտըգըմըզտա, պիղ պիր թարաֆտա տուրուպ, վէ ալէնի սուրէթտէ մուհաքէմէ օլունաճագ տըր կիպի, ճիւմհուր թարաֆընտան վէքիլթայէնին օլունանլար տախի տիկէր թարաֆտա գարշըմըզտա տուրմուշլար, վէ գըրգ էլի քիշի տախի սամիին սըֆաթըյլա տիգիլմիշլէր տիր։

Ռէյիսի մէճլիս Ռէրթէվ էֆէնտի հազրէթլէրի, ճուրնալը օգուտուգտան սօնրա, քէյֆիեէթ, հալի օնլարա սէօյլէթմիշ, վէ անլէր ատախի մալիումաթ վիրմիշլէր, վէ քէնտիլէրին եազընըգ ալթը քիշի օլարագ ատամլըգա օտամըզա կէլտիքլէրինի, ֆագաթ ճիւմհուրուն կէլմէսինտէն խապէրտար օլմատըգլարընը պիլտիրմիշլէր, վէ պատէհու օ սապահքի նիւսխէսիզտէքի ատանակլըգա տայիր օլան պէնտի օգուտմուշլար տըր։

Պիղ պու տարատա ասլա տիհանըմըզը աչըգ պիր շէյ սէօյլէմէմիշիզ տիր։

Պատէհու ըէյիս էֆէնտի պիզէ տախի, նէ ճէվապ վիրմէճէկիմիզի սիւալ էյլէտիրտէ, վա գաբ հալի օլտուղու կիպի նագլ իտէրէք, օ կիւն մուհաքէմէ իչին կիթմիշ օլմաեըգ, իլլա մուհաֆազայի չախսըմըզտան տօլաեը հիւքիւմէթ միւրաճաաթա մէճբուր օլմամըզտան նէշէթ իտէրէք կիթմիշ օլտուղումուզու, վէ իչերուտէ, նիզամէն իսթիտա էյլէտիկիմիզտէ, լազըմ կէլէն մուհաքէմէյէ հազը պուլունարագ, թարաֆըմըզտան պիր վէքիլ թայէին իտէճէկիմիզի, պէեան էյլէմիշիզ տիր։

Պանուն իւզրինէ, քեաֆֆէմիզին տախի պիր ադաճըգ տիշարը չըգմամըզ էմր օլունմուշ, վէ սօնրա թէքրարէն, ֆագաթ, եալընըզ վէքիլ թայէին օլունմուշ օլան զաթլար իլէ չաղրըլըգըմըզտա, էհէմմիյյէթտէն կէօրտիւկիւմիւզ պագը մալիումաթ վէ էյզահաթը վիրէրէք, շու զուհուրա կէլմիշ օլան ույղունսուզլուգլարա, հիչ ասլը վէ էսասը օլմաեան պիր եալանը, պիր գաչ զաղէթալար իճատ իլէ, եալընըզ պիր գաչ լիրա գազանմազլըգ իրթիքեասպիյլէ, պիլա ադլ վէ ինսաֆ սէպէպիյյէթ վիրտիքլէրինի, վէ հաթթա, մէզքիւր եալանա պիր էսաս իթթիխազ իթտիքլէրի կրան տիւք Միշէլ հազրէթլէրինին ի՞քի այտան պէրի Դավդաիատա տախի օլմայշպ, էվրօպատա պուլունտուղունու, վէ պունատան օն պէշ

—Էվվէլիսի կիւն չէքիլէն Ռումէլի տէմիր եօլու թահվիլաթը գուրասընտա, Շիրքէթի Մէնաֆիեէ նամ շիրքէթ 60 պին ֆրանգ գազանմըշ տըր։

—Ճէպէլի Լիպանան միւթէսարրըֆը Ռիւսթէմ բաշա հազրէթլէրի, համամլարա կիթմէք իւզրէ, տիւն Մարսիլիաեա ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

—Ռօմա սէֆարէթի սէնիյյէսինէ թայէին պույրուլան Էսատ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի կէչէն կիւն մապէյնի հիւմաեուն ճանիպի ալիսինէ ազիմէթլէ, հուզուրու Շահանէյի չբգմիշ վէ տիւն Նաբօլի թարիգիյլէ մէրքէզի մէմուրիեէթլէրինէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

—Մարմարա սէվահիլի էհալիսի, մէկքիւր տէնիզտէ գուրսանլըգ իթմէքտէ օլան պաղը Լաղլարտան շիքեայէթ եօլունտա մագամը սաատէթէ պիր արզը մահզէր թազտիմ իթմիշլէր տիր։

—Ռօմա սէֆարէթի սէնիյյէսի պիրինճի սըր քիթապէթինէ թայէին պույրուլան սապըգ Պէրլին սէֆարէթի իքինճի քեաթիպի Միսագ էֆէնտի Պէրլինտէն պուրաեա վասըլ օլուպ, տիւն Էսատ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրիյլէ պէրապեր մահէլլի մէմուրիեէթլէրինէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

—Մուհիմմաթը համիլ օլարագ կէչէնլերտէ Պարա աղիմէթ իտէն Արգատի վաբօրու, կէչէն կիւն պուրաեա կէլիպ, երինէ օ թարաֆա կիթմէք իւզրէ մուհիմմաթ ալմագտա տըր։

—Անատօլու թարաֆլարընտան պիր գաչ եիւզ գուրա ասքէրի էվվէլքի կիւն պուրաեա վասըլ օլմուշլար տըր։

—Դարս վէ էրզրում իսթիհքեամլարընա մախսուս օլմագ իւզրէ, Գըրիւբ ֆապրիգասընա սիրբարրշ օլունան թօրլար կէչէն կիւն պուրաեա վասըլ օլմուշ տար։

—Օտէսատան ալընան հավաթիսէ նէզարէն, ժէնէրալ Ինեաթիէֆ հազրէթլէրի կէչէն սալը կիւնիւ օրտեա վասըլ օլուպ, Բէթերսպուրկա ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

ՀԱԼԷՊՏԷՆ ՄԷԲԹՈՒՊ

Նու աթիտէքի մէքթուպու քէմալի մէհմունիյյէթ վէ իֆթիխար իլէ տէրճ իտէրէք, հէր թարաֆտա պէօյլէ դայրէթի վաթանիյէ իպրազընա միւսարաաթ օլունմասընը, էղման ու տիլ արզու վէ նասիհաթ իտէրիզ։

. . . Միւէլլիֆ,

Հէրսէք վէ Սըրպ շէգավէթ աթէշինէ կէօքս վերէրէք վաթանըմըզը մուհաֆազա իթմէք իւզրէ, պուրատան կէօնտէրիլէն ըէտիֆլէրին ֆամիլեալարընընն, տիւչար օլտուգլարը հալի բէրիշանիյյէթ թապիի վէ միւսթաղնիի թարիֆ տիր։ Մէհմէքէթիմիզ Խրիսթիեան էհալիսի, պիլա իսթիսնա, պէօյլէ պիր վագըթտա, Տէվլէթ վէ վաթանա ֆիիլէն խըտմէթ իթմէքլիկի քէնտիլէրինէ մուգատտէս պիր վազիֆէ ատա իթմէքլէ, մէզքիւր ըէտիֆլէրին ֆագըրէ ֆամիլեալարընա թէվղի օլունմագ իւզրէ, հէման պիր լեանէ տէֆթէրի քիւշատիլէ, անճագ 2–3 կիւն զարֆընտա պէշ եիւզ լիրա գատար իմզալանմըշ, վէ անգարիպ պին լիրաեա իպլաղ օլունաճաղընա ասլա շիւբհէ գալմամըշ տըր։ Պէնճէ զէվաթը համիյյէթքեարանընն շու տույղու վէ շունէզաքէթի նէ գատար թահսին օլունսա սէզա տըր, ղիրա, շու վաղըթտա ֆիիլէն վաթանա խրատմէթ իթմէքլիք, տէյիլ եալընըզ Հալէպ

կիւն էվվէյտէ, Պատէն շէհրինտէ, Բրուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրիյլէ թամամ իտիպ վէ չայ իշտիկինի պիլտիրմիշիզ տիր։

Պու իյզահաթլարը իւզէրինէ, հիչ շիւբհէսիզ եօզ տուր քի, կէրէք մէճլիսի Թէշքիլ իթմէքտէ պուլունան էֆէնտիլէր հազարաթը, վէ կէրէք միւսաֆիրէթէն օրատա պուլունան պիր գաչ նէֆէր էվրօպալը զաթլար, միլլէթիմիզէն չօգլար իւզէրինտէ զուհուրա կէլմիշ օլան մէղքիւր վահի իթիդատ, ճահիլճէ զայրէթ, վէ Դալաթա գուլէսինտէն տէ պիյիւք եալանլար հագգընտա, իշհարը թէաճճիւպ իթմիշլէր տիր, չիւնքի, թէպէսսիմ իւզրէ տէյնէմէյէրինտէն, էօյլէ ֆէհմ իթմիշիզ տիր։

Նէզաքէթէ ըիայէթէն, եալընըզ չու գատարը սէօյլէրիզ քի, ըէյիս էֆէնտի հազրէթլէրի, նէզաքէթ իւզրէ, էօյլէ պիր ճիւմհուր իյէ օտամըզա կէլինմէքլիկին ճայիզ օլմատըգընը պէեան իյլէտիկի սբրատա, մէղքիւր եալանլարա ինանմագլըգընը տախի, իֆրաթ մէրթէպէ ճէհլ . . . ալէամէթի պուլունտուղուն պիլտիրմիշ, վէ նիհայէթ, իքինճի տէֆա տիշարը չըգըպ վէ իշէրի կիրտիկիմիզտէ, պէօյլէ շէյլէր, ալէլխուսուս տօսթ վէ ահպապ պէյնինտէ աեբպ օլտուզունտան, թարաֆէյնտէն սուլհ վէ մուհապպէթէ ըիայէթ իտիլմէսինին էլզէմիյյէթինի նասիհաթ պուհուրատուգլարը։ յա պէրապէր, շայէտ մուհաքէմէ իտիլմէքլիք միւրատ օլունտուղունտա, թարաֆէյնին իսթիտասը իւզէրինէ, բէնճէմպիհ կիւնիւ, եանի պու կիւն, իճապը իճրասընա պագըլաճաղընը տախի ինթար պուհուրմուշ տուր։

Պիլ միւնասէպէ, պուրաճըգտա, Բէրթէվ էֆէնտի հազրէթլէրի հագգընտա, իշհարը թէշէքքիւր իտէրիզ չիւնքի, վուգուի հալի, էն ղիեատէ սահիպ լիեագութ պիր հաքիմի ատիլէ չէսպան օլտուղու սուրէթտէ տիյնէմիշ, վէ ղիյատէսիյլէ թէրպիյէ, նէզաքէթ, վէ հագգանիյյէթ իւզրէ ճէվապ վիրմիշ տիր։

Մէճլիս օտասընտան տիշարը չըգըտըղըմըզտա, բապուճու էլինտէ, գուշաղը պէլինտէ, վէ ըէշտիմալը ումուզունտա օլան պիր թագըմ ատի խալգըն, միւրատլարը հէր նէ իտի իսէ, հուսուլինի կէօրմէյէճէքլէրինի ֆէհմ իտիպ, վէ պէլքիտէ միւճազաթա ուղրաեաճագլար տըր տէյի գօրգուգլարընտան չօգլարընը գըչ իրինի սէօքէրէք, ալըպ եէօրիյիւ վէրմիշ օլտուգլարընը, վէ ֆագաթ ըէք ճահիլ չէօմէղէրտէն, վէ ճէլբգտան նէֆէսի գօգանլարտան, պէշ օն նէֆէր, քէօչէ պուճաղ սաղլանըբգլարընը, վէ սօն տէֆա օլարագ, վէ ուզագտան հավլաեարագ, Վասա՛կ, Վասա՛կ, տէյի չաղրըբգլարը՝, իշիթմիշիզ տիր։

Նունու տախի ունութմաեըզ իշար իյլէմէյէ քի, մէղքիւր ճիւմհուրուն իչինտէ, վէ խանըմըզ տէրունինտէ վէ էօնիւնտէ, Ամուլ վէ Լրագիր վէ էմսալլի ըէղալէթ վէ եալանճըլըգ ղաղէթալարընը միւէլլիֆլէրի վէ գրաշարլարը պուլունտուգտան պաշգա, միւթեարրըֆլըգ գօնաղը սօֆասընտա տախի, Լրագիրին թէրպիյէլի, նէզաքէթլի, տիրայէթլի, ինսանիյյէթլի, վէ ճէնապլը միւէլլիֆինին, ճիւմհուր իչինտէ, պիր էօթէյէ վէ պիրտէ պէրիյէ կիտիպ կէլէրէք, գուլագլարտան աշաղը պիր շէյլէր սէօյլէտիկին կէօրմիւշիւղ տիւր։

Վէքիլ թայեին օլունմուշ օլան զաթլարիլէ, միւթէսարրըֆլըգտան տիշարը չըգտըգտա, կիտիպ գաղինօնուն պիրինտէ պիրէր գահվէ իչմիշ, վէ կէչէն շէյլէր իւզէրինէ պէեանը էսէֆ իլէտիքտէն սօնրա, օլ իքի սաաթ էվվէլ ճիւմհուր իլէ կէչմիշ օլտուղումուզ Պէյօղլու ճատտէսինտէն, եալընըզ մէրգուման զաթլար իլէ կէչէրէք, ինիպ իշիմիզէ տէվամ իյլէմիշիզ տիր։

Վէ սալը կիւնիւ տախի մաթպասմըզտա գահվէ իչէրէք, քէզալիք խալգըմըզըն իլգա իտիլտիկի չու թայեիպ օլունաճագ հալտէն տօլաեը, իշհարը թէաճիւպ վէ թէէսսիֆ իյլէմիշիզ տիր։

Պու ֆէնալըգլարընը քեաֆֆէսինէ, մէմուլի գավիտէն պուլունտուղունա կէօրէ, Դալաթա–օճաղը թարաֆընտան սէպէպիյյէթ վիրիլմիշ, վէ պիր թագըմ միւրթէքիպ ղաղէթաճըլար տախի, պէշէր օնար լիրա չարբմագ թամահ իլէ, մէղքիւր օճաղըն նարի միւհլիքինէ պիրէր քէօրիւք օլարագ, պիրա ինսաֆ միլլէթին նամուսունու լէքէլէմիշլէր, վէ իսթիգպալինի թէհլիքէյէ պըրագմըշլար տըր։

Մէղքիւր ճէհալէթ էսէրի օլան հագարէթ հիքեայէսինի իքմալ իթմէք իչին, իքի իւչ կիւն տէվամ իտէն չաբգըլըզը տախի իշար իտէլիմ։

Օ ճիւմա իրթէսի ագշամը, սաաթ օն իքիեե եագրն օլտուղու, վէ պէրապէրիմիզտէ պիր տօսթ պուլունտուղու հալտէ, խանտան չըգըպ տա սէմթիմիզէ կիթմէքտէ իքէն, սէքիզ օն նէֆէր միսկինլէրին, խանըմըզ դարշըսընտա, գահվէ վէ տիւքքեան քէօշէլէրինտէ կիզլէներէք, վէ էօթէտէ պէրուտէ տուրարագ, պիզ էօնլէրինտէն կէչէր կէչմէդ, «Եիւզ տէյիլ եա, Ֆրանսը՛զ քէօսէլէսի, եուհա՛, եուհա՛» տէյի պաղրըշտըգլարընը /շիթտիկիմիզ կիպի, Գօմիսիօն խանը էօնիւ մէյտանընա կէլինճէեէ գատար, իչ գըթա եան սօգագլար էօնլէրինտէ տախի, քէզալիք պիր գաչ քիշիլէրին, հարհար քէօբէքլէր կիպի, պիրտէն պիրէ մէյտանա չըգարագ, քէզալիք արգամըզտան «Էշէ՛ք Դայսէրիլի . . .» վէ «Էշէ՛ք պօեաեըճը . . . Վասա՛կ . . .» պաղրըշտըգտան սօնրա, գաչըլտըգլարընը կէօրմիւշիւղ տիր։

Օ կիճէ Պէյօղլունա չըգըպ կէզտիկիմիզտէ տախի, պաղը սէթրի բանթօլընու սըյրըղլարընը վէ ճաղլարընը, այնի հարհարլըղա, թա ուզագտան ճիւրաթ իթտիքլէրինի ֆէհմ իթմիշիզ տիր, վէ քէզալիք բաղար վէ բաղար իրթէսի տախի, պիր գաչ էօյլէ պաեաղըլարա բասթ կէլմիշիզ տիր, լաքին, քեաֆֆէսինէ տախի քէմալի սիւքիւթ իւզրէ պուլունարագ, իշհարը նէֆրէթ իյլէմիշիզ տիր։

ԴԱՅՍԷՐԻՑԻՏԷՆ ՄԷԿԹՈՒՊ

Միւէլլիֆ,

Նու արաշրգ միլլէթիմիզ պէյնինտէ ղազէթայի միւթէպէրինիզին հայսիեէթի կիւն պէ կիւն արթմագտա օլուպ, հէր բօսթա կիւնլէրի, ղազէթանըզ սըճաղ էթմէք կիպի գաբըշըլմագտա իսէ տէ, պաշլըճա իքի ճիհէթլէ չօգլար մահզուն օլուեօրլար։

Պիրինճիսի՝ բօսթախանէտէն վուգուպուլան դայիտէսիզլիք տիր, քի նիչէ տէֆա պաղրլարըն ղազէթալարընը սահիպլինտէն էվվէլ (բօսթախանէտէն) պաշգալարը ալապիմէքտէ, վէ նիչէ տէֆա տախի ղազէթալար պիրէր իքիշէր նիւսխէ էքսիք չըգմագտա, վէ բօսթախանէտէ բէնչէրէլէրէ եաբըշըրըլմըշ, վէ էքսէրիա թօրպա եէրինէ տիվարլարտան ասըլմըշ Մանզումէ, վէ սայիր ղազէթալար կէօրիւլմէքտէ տիր։

Իքինճիսի իսէ, Դայսէրիյէտէն պէլլի պաշլը պիր մուխպիրինիզ պուլունմատըգը, վէ եախօտ պուլունուպտա պիլինէմէտիկի տիր քի, նիչէ միւգթաղի վէ միւհիմմատտէլէր հագգընտա, զաթընըզա միւրաճաաթ օլունմագլըգ իչին, ահալի քէնտուսինի գօլսուզ գանատսըզ կէօրմէքտէ, վէ ապօնէ եազըլմագլըգ արզուսունա մալիք օլանլար տախի, անինտէ պիր տէրէճէեէ գատար գօյայլըգ պուլամատըգլարընտան, հարարէթի արզուլարը սօումաեա վէ պուզ թութմաղա պաշլամագտա տըր։

Իչթէ էֆէնտի, շու իքի ճիհէթլէր, կէրէք զաթընըզըն մաթլուպլարը, վէ կէրէք ահալիմիզին օլ պապտէ հուսուլա կէլէն իշթիեագլարը իճրաաթընա սէտտ ու սիբէր օլտուգտան պաշգա, չօգ քէրրէ տախի ահալինին բէնչէյի զուլմէթտէ էզիլիպ զէտէլէնմէսինէ միւսաատէ սաեբլան սէպէպլէրին պիրինճիսի տիր տէսէք, եանըմըզ օլմաեըզ, չիւնքի, նիչէ նիչէ զալըմար մէյտանը խալի պուլարագ, իսթէտիքլէրինի ալըպ սաթմագտա, վէ զէվալը ահալի իսէ պիզզաթ իճապլնա պագամատըգը հալինտէ, վասըթայի հագգանիյյէթ բէրվէրիլէրի իլէ օլսուն, մազհարը սէլամէթ օլմագլըգ իդպալինէ տախի, խայլի կիւճլիքլէր չէքմէքտէ տիր։

Վագտա, ումում միլլէթիմիզին էնվահ թալիսիզլիքլէրի արասընտա, շան ու չէօհրէթինիզ արթմըշ տըր, արթմագտա տըր, վէ տահատա արթաճաղը աշիքեար իսէ տէ, պինաէն ալէյհ, քիսպ ու թիճարէթինիզ մուղայիրի հալտէ օլմալին, էմնալի միսիլլու, պիզ ճիլէյին մուհթաճը պուլունան մահէլլերտէ, պիրեր իքիշեր նէֆէր այլըգլը մուխպիրլէր պուլունտուրմանըզ մէմուլ օլունամազ իքէն, ղազէթայի միւթէպէրինիզին 3167 նիւմէրօլու նիւսխէսինտէ «Բէճա» խաթթը պալէսը իլէ վագը օլան իշարընըզա նէզարէն, շու խըտամէթի (մուխպիրլիկի), միւնասիպ քիմսէլէրտէն, պիլա մաաշ իճրա վէ իյֆայէ արզուքէշ վէ հազըր պուլունանլար զուհուրինտէ, թարաֆը ալինիզտէն պիլա թէրէտտիւտ գապուլ պույրուլաճաղը միւճերրեա օլտուզունտան, թահրիրաթը աճիզանէմիզ իլէ, արզուիտէնլէրէ մէյտան օգուրուզ, վէ նէֆսի Դայսէրիյէ իչին տախի, տահա միւնասիպ վէ էհլիյէթլի ղէվաթտան իլէրի կէլէպիլէնլէր պուլունամատըգընտա, պիզլէր մէղքիւր խըտամէթի, թալիմաթընըզ մուճիպ, հիչ պիր վէճհ իլէ իճրէթ թալէպ իթմէքսիզին, իճրաեա հաղըր, վէ գապուլ, վէ թաստիկինիզ միւնթազըր պուլունտուզումուզ պէյանընտա թահրիրաթը աճիզանէմիզ թէրգիմ ու թագտիմ գըլընը։

. . .

1876 յուլիս 9

Դայսէրիյէ

Պալէատէքի մէքթուպու իրսալէ հիմմէթ իտէն զաթլարա, մէմնունիյյէթ վէ թէշէքքիւրի ազիմիմլի թագտիմ իլէ պէրապէր, մէղքիւր տօսթլուգլարը իճրասընա հաղըր վէ միւնթազըր պուլունտուզումուզու տախի պէեան իտէրիզ։

Պու միւնասէպէթլէ, Բօսթախանէյի ամիրէ նէզարէթի ալիյէսինին նաղարը տիգգաթընը, մէղքիւր մէքթուպտա իշար իտիլէն, շու ղազէթալարա օլունան հագարէթ վէ տիգգաթսըզլըգ իւզրինէ տավէթ իտէրիզ։

Եավէր բաշա հազրէթլէրի կիւնինտէ տախի, պէօյլէ տիգգաթսըզլըգլար իշիթտիկիմիզ իշին, զիեատէսիյլէ թէէսսիֆ վէ թէաճճիւպ իտէրիզ։

—Վիտինտէն իքի կիւն էվվէլ թարաֆըմըզա եազըլմըշ օլուպ վէ հարպա տայիր չօգ մալիմաթլար տէրճ իյլէմէքտէ պուլունան մէքթուպու, եորըն տէրճ իտէճէկիզ։

ԻԼԱՆ

90 սէնէսի թըշրինի սանի 18 թարիխինտէ իզհարը իֆլաս իտէն Շումնուլը Մանուէլ Գօհէնին ումուրու իֆլասիյէսինին ըույէթինէ թայեին իտիլէն մուվագգաթ սինտիքլէրին էսալէթէ թահվիլի վէ եախօտ միւճէտտէտէն տիկէրլէրինին թայեինի վէ ալաճագլարընը իսպաթը իչին էսհապը մաթլուպուն Շումնու Թիճարէթ մէհքէմէսինէ կէլմէյէրի 90 սէնէսի քեանունի սանի 31 վէ 91 սէնէսի հազիրան 29 թարիխլէրինտէ Պասիրէթ վէ Մանզումէ վէ Թունա ղազէթալէրի իլէ իլան իթտիրիլտիքտէ, հիչ պիր ալաճագլը կէլմէմիշ վէ վէքիլ տախի թայեին իթմէմիշ վէ ալաճագլարընը տախի գայտ վէ իսպաթ իյլէմէմիշ օլտուգլարընտան, մահքէմէ թարաֆընտան թայեին իտիլէն մուվագգաթ սինտիքլէր վէ ժիւժ գօմիսէր մարիֆէթիյլէ մէրգումուն ումուր իֆլասիյէսինէ պագըլտըգտա պիր եիւք 22 պին 964 ղշ. տէյեունի վէ 28 պին ղշ.լուգ մըգտարի մալի իլէ 14 պին ղշ. բէրէքէնէթ չիւրիւք զիմմաթը օլտուղու անլաշըլմըշ վէ մալի մէղքիւր միֆլիսի մէրգումուն իֆլասիյէթինտէն եանի իքի սէնէսէն պէրու տիւքքեանընընտա գաբալը չիւրիթմէքտէ կէ տիւքքեանընն իճաբը իշլէմէքտէ օլտուղունտան, մալի մէղքիւր իլէ զիմմաթ վէ հանէսի պա գաբարը մէճլիս Թունա ղազէթասըյլա տախի իլան վէ իշար իթտիրիլէրէք, Թայեին իտիլէն միւտտէթ զարֆընտա հիքիմէթի մահէլլիյէ մարիֆէթիլէ ալենէն պիլ միւզայիտէ 19 պին ղշ.ա ֆիրուլթ օլունմուշ վէ մէպլաղը մէղպուրտան տիւքքեան իճաբը իլէ թէլլալիյէսի վէ մէսարիֆաթը սայիրէսի օլան 2627 ղշ. պիլիֆրազ միւթէպագի 16373 ղշ. դալբզ լէտէլ հէսապ տէեունաթընա եիւզտէ 13 ղշ. 12 բարա իսապէթ իտէրէք, էսհապը մաթլուպտան պաղբլարը հիսսէլէրինէ իսապէթ իտէն գուրամաեը մահքէմէտէն մաթլուպ իթմէքտէ օլտուգլարընտան վէ միֆլիսի մէրգումուն իլամը, տէրտէսթի թանզիմ իտուկինտէն, իլամը մէղքիւրէ իթիրազը օլանլարը թարիխի իլանտան իթիպարէն 31 կիւնէ գատար էսալէթէն վէ եա վէքեալէթէն Շումնու Թիճարէթ մէհքէմէսինէ կէլիպ իթիրազլէրինի պէեան իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

1292 հազիրան 22

—

Իսթապլը ամիրէ իչին թօգսան իքի սէնէյի ըումիեէսինէ մահսուպէն, պիլ միւնագասա ալընաճագ օլան մալիմ էլ մըզտար արբա վէ պուղտայ սամանընը իթայէ թալիպ օլանլարը ճիւմաա իրթէսի վէ սալը վէ բէնճէմպիհ կիւնլէրի Խաղինէի խասսա իտարէ մէճլիսինէ կէլմէլէրի։ —

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Պալթատա բէնչէնպիհ–բազարընտա
Նօ. 41 Իրսի խանընտա